

Det 14. norske kjemometricsymposium:

Symposium med togstopp

Det følgende er et personlig og helt uoffisielt sammendrag av kjemometricsymposiet – fritt etter B. Bjørnson, hukommelsen og uklare notater.

Egil Nodland, styremedlem i NKS
Faggruppe for kjemometri

Det 14. norske kjemometricsymposium ble arrangert av NKS Faggruppe for kjemometri på Gol i tidsrommet 11. -13. mars. Symposiet fikk den verst tenkelige start med stopp på Bergensbanen. Styremøtet måtte utsettes, og da også deltagerne fra Bergen og Vestlandet stod fast på linjen mandagsmorgen, avkom det følgende spontandikt i fri omskrivning etter nasjonaldikteren B.B.

Tog 62

Røde tog over fjellet går høyt på skansen i morgenen står faggruppens mann fra Bergen: «speider over fjell mot vest kommer ikke Bergensekspress?»

Fem og femti var påmeldt nå raset gikk,... mot snøfjell så fortvilte menn,... da steg det: «Hvor bliver tog 62? Kommer ikke Bergensekspressen no?»

Men da sol i det annet gry steg over fjell uten skinnegrny ble det som storm å høre: «Hvor bliver tog 62? Kommer ikke Bergensekspressen no?»

Stille, stille i samme stund alle sto; ti fra nyhetsleserens munn snøføykens sukk om toget: «Ras ved Uppsete; de må ta buss istedet!»

Siden etter i hundre år norske kjemometrikere til følge får helst i bankettnetter: «Forsinket var tog 62; Det 14. symposiet kunne starte no!»

Forsinkelsen ved togfremføringen på Bergensbanen medførte en times utsettelse og at den faglig sett kanskje tyngste

Frank Westad ble valgt til ny leder i faggruppen. Han har vært aktiv innen fagfeltet i 14 år, og har vært ansatt hos forskningsinstitutter og programvare-selskaper. De siste fem årene har han holdt en rekke kurs innen flervariabel analyse. Nå er han ansatt som forsker i analysemetodikk på Norsk institutt for næringsmiddelforskning.

sesjonen åpnet ballet med fire foredrag innen kjemometrisk metodeutvikling.

Etterhvert kom de savnede fra tog 62 slikt at alle rakk det inviterte foredraget til Rasmus Bro fra Kongelig Veterinær og Landbohøjskole i København, om «Trevejs analyse». Det var nesten så bra at man fikk lyst til å selge alle IR/NIR-instrumentene og kjøpe fluoressensspektrometre istedet. Med følsomhet i langt nede på ppm-skalaen og data i en kasse, blir kurveoppløsning enda mer morsomt, i følge danskerne.

Til sesjonen om bioinformatikk startet Stig Omholt fra NLH med et engasjert innlegg om en matematikkdrevet framtid innen biologiske fag og provoserte oss for vår mangel på kausalitet i tolkningen av våre myke modeller. Dette fikk det til å ryke litt av ordstyrer Martens. Videre karakteriserte han biologer som de som ikke liker matematikk men tåler blod, og kjemikere som de som ikke liker matematikaikk og ikke tåler blod. Frank Westad fra Matforsk lot seg ikke affisere og fortalte at vår gode gamle PCA med letthet kan anvendes innen bioinformatikk.

Andre dag startet med at Valerie Lengard fra Camo ga en foreløpig rapport om en verdensomspennende kjemometriundersøkelse. Blant annet var det tydelig at mange brukere av kjemometri var unge og høyt utdannet. Dette gjør det ikke enkelt å påstå at brukerterskelen for kje-

Rolf Carlson fra Universitet i Trømsø lovet å gjøre oss «förbannad på femton minuter» og brukte omlag sju. Hans klare melding var at kjemometrien har fjernet seg for langt fra kjemien.

metriske metoder er lav, og observasjonen ble brukt som ammunisjon i ordskiftet om viktig uløste felt innen flervariabel dataanalyse.

Ordstyrer Brakstad fra PRS brukte utviklingen i deltagerantallet på faggruppens symposia fra 1989 til i dag som et tegn på at kjemometrien sliter med rekruttering (Deltakerantallet har en parabelform...). Tormod Næs fra Matforsk hevdet at kjemometrien nå er et relativt modent felt med mange veletablerte metoder og at bruken av metodene innen ymse områder er kulturelt betinget. Hans syn på fremtiden var at det bør fokuseres en helhets- og totalitetstenkning innen hele forskningsprosessen slik at flervariabel dataanalyse slår ned i felt som for eksempel industriell statistikk, optimering/overvåking og bioinformatikk.

Frittalende professor

Neste innleder var Rolf Carlson fra UiT. Han lovet at, sitat: «På femton minuter skal jag nog få är förbannad». Han brukte sju! Professor Carlson har alltid vært frittalende, og noen år i Tromsø har tydeligvis ikke virket hemmende i så måte. Den kjemometriske syken skyldes for mye metri og for lite kjemi, at for få reelle kjemiske problemer tas opp og alt for mange eksempler med olivenolje brukes! Hans prediksjon av fremtiden om vi fortsetter som vi stevner var dyster. «Då går det å